

Elektronický systém monitoringu osôb (ESMO)

Mgr. Gabriela Repková

Generálna riaditeľka sekcie trestného práva Ministerstva spravodlivosti SR

Zámer zabezpečenia využívania technických prostriedkov na Slovensku

- Legislatívny priestor na využívanie technických prostriedkov v trestnej oblasti (Trestný poriadok od roku 2006)
- Dlhodobé poukazovanie odbornej verejnosti na nevyhnutnosť zabezpečenia technických prostriedkov do aplikačnej praxe na Slovensku
- Nedostatok kapacít vo väzenstve a neudržateľnosť jeho financovania v súčasnosti nastavenom systéme
- Záväzok Ministerstva spravodlivosti SR v Programovom vyhlásení vlády SR o efektívnejšom využívaní alter. trestov
- Priestor na získanie finančných prostriedkov z EÚ
- Úspora verejných financií na nákup ESMO, ako aj v systéme financovania väzenstva

Elektronický systém monitoringu osôb - projekt

Cieľ projektu:

- Zavedenie elektronických služieb elektronického monitoringu osôb (cca 70)
- Vybudovanie integrovaného informačného systému, ktorý umožní zefektívnenie práce probačných a mediačných úradníkov
- Realizácia elektronického monitoringu pre počiatočný počet 2 000 osôb
- Realizácia elektronického monitoringu v trestnej aj netrestnej (civilnej) oblasti

Cena a financovanie projektu:

- 22,04 mil. Eur bez DPH z Operačného programu Informatizácie spoločnosti (OPIS)
- žiadne spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu, 100% financovania z eurofondov
- Zo štátneho rozpočtu financovaná prevádzka systému a servisné zásahy

Hlavné časové míľniky projektu:

- Testovacia prevádzka – 2. štvrtrok 2015
- Pilotná prevádzka – 2. polrok 2015
- Ostrá prevádzka – od 1. januára 2016

Všeobecné možnosti praktickej aplikácie ESMO

- Nahradenie väzby (dohľadom PaMú)
- Trest odňatia slobody
- Trest domáceho väzenia
- Trest povinnej práce
- Trest zákazu pobytu
- Trest zákazu účasti na verejných podujatiach

Všeobecné možnosti praktickej aplikácie ESMO

- Podmienečný odklad výkonu trestu odňatia slobody s primeranými obmedzeniami a povinnosťami
- Podmienečný odklad výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom
- Podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom
- Podmienečné zastavenie trestného stíhania
- **Primerané obmedzenia a povinnosti**
 - **obmedzenie priblíženia sa k určeným osobám**
(napr. ochrana najmä obetí domáceho násilia)
 - **obmedzenie priblíženia sa k určeným miestam/lokalitám**
(napr. ochrana pred diváckym násilím na štadiónoch)
 - **kontrola zákazu požívania alkoholických nápojov**

Dosahy projektu

- Zníženie nákladov na väzbu a výkon trestu odňatia slobody
- Pokles recidívy, resp. pokračovania páchania trestnej činnosti
- Zvýšenie šance resocializácie delikventov
- Ochrana rodiny – zmiernenie ekonomických a sociálnych následkov väzobného postihu odsúdeného a jeho rodinných príslušníkov
- Ochrana obetí domáceho násilia, resp. obetí opakujúcich sa fyzických útokov zo strany útočníka
- Obmedzenie výtržníctva na spoločenských podujatiach
- Ochrana citlivých lokalít (školy, parky, detské ihriská...) napr. pred odsúdeným za sexuálny delikt

Výstupy projektu

- Tvorba novej legislatívy týkajúcej sa praktickej aplikácie elektronického systému monitoringu osôb
- Vybudovanie orgánu kontroly/centrály/dispečingu elektronického monitoringu vrátane centrálného úložiska údajov o monitorovaných osobách, príslušnej HW vybavenosti, sieťovej infraštruktúry, back-up centra a pod.
- Vybudovanie informačného systému pre probačných a mediačných úradníkov zabezpečujúceho priebeh monitoringu v teréne, resp. domácnostiach monitorovaných osôb
- Nové registre rezortu (napr. register kontrolovaných osôb, register chránených osôb, register probačných a mediačných úradníkov)

JUDr. Ján Evin

riaditeľ odboru probácie, mediácie a prevencie kriminality Ministerstva
spravodlivosti SR

Legislatívne výstupy ESMO

- zákon o kontrole výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami – nová úprava
- novelizácie súvisiacich predpisov (Trestný zákon, Trestný poriadok, Občiansky súdny poriadok, zákon o súdnych úradníkoch, zákon o probačných a mediačných úradníkoch, zákon o výkone trestu odňatia slobody, zákon o výkon väzby)
- vykonávacie právne predpisy
- **Výstup pracovnej skupiny**

Priebeh legislatívneho procesu

- Príprava návrhu **v rámci pracovnej skupiny** – máj až september 2014
- Interné pripomienkové konanie (**MS SR, súdy, PMÚ**) – október 2014
- Medzirezortné pripomienkové konanie – november 2014, **124 pripomienky, 4 zásadné**
- Rokovanie Legislatívnej rady vlády SR – december 2014
- Rokovanie vlády SR – január 2015
- Rokovanie Národnej rady SR – január až marec 2015, **tlač 1350**
- Platnosť apríl 2015 (zákon č. 78/2015 Z. z.)
- **Účinnosť 1.7.2015, resp. 1.1.2016**

ESMO zákon

- Nová právna úprava
- Spoločná úprava pre trestné a civilné konanie – väzba medzi procesnými predpismi a novým zákonom
- Hmotnoprávne, procesnoprávne a technické normy
- Subsidiárna aplikácia pre kontrolou výkonu trestu odňatia slobody
- **Systematika: 4 časti**

ESMO zákon – prvá časť

- **Prvá časť (všeobecné ustanovenia)** – vymedzenie predmetu úpravy, vymedzenie základných pojmov (kontrola, technické prostriedky, rozhodnutie, CMS, operačné stredisko, kontrolovaná a chránená osoba, bezpečnostný a prevádzkový incident...)

ESMO zákon

- **Druhá časť (technické prostriedky)** – výpočet a vymedzenie technických prostriedkov:
 1. osobné identifikačné zariadenie
 2. zariadenie na kontrolu prítomnosti v mieste výkonu rozhodnutia
 3. zariadenie na určenie polohy kontrolovanej osoby
 4. zariadenie varovania blízkosti
 5. zariadenie kontroly požitia alkoholu
 6. zariadenie hlasového overenia prítomnosti kontrolovanej osoby
 7. zariadenie probačného a mediačného úradníka
- podmienky ich použitia (technické, právne)

ESMO zákon

- **Tretia časť (kontrola)** – obsahové vymedzenie kontroly a jej priebeh (inštalácia, aktivácia, prerušenie, skončenie, deinštalácia, deaktivácia),
- inštitucionálne zabezpečenie (PMÚ, OS, PZ),
- monitoring (ohlasovanie a riešenie bezpečnostných incidentov)
- práva a povinnosti zúčastnených osôb
- náklady kontroly

ESMO zákon

- **Štvrtá časť (spoločné ustanovenia)** – pôsobnosť ministerstva
- Centrálny monitorovací systém (CMS)
- spracúvanie osobných údajov
- súčinnosť
- vzťah k procesným predpisom

Využitie ESMO v civilnom konaní

- Právna úprava v Občianskom právnom poriadku (OSP), resp. v nových civilnoprocesných kódexoch (CSP)
- Kontrola dodržiavania nariadených predbežných opatrení (§ 76 ods. 1 písm. g) OSP):

„Predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi aby nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násilia.“

doc. JUDr. Lucia Kurilovská, PhD.

Poradkyňa ministra spravodlivosti SR pre trestné právo

Využitie ESMO v trestnom konaní

- Právna úprava v Trestnom zákone a Trestnom poriadku (= väzba na ESMO zákon – splnenie podmienok)
- Kontrola výkonu **trestov**
 1. trest domáceho väzenia (obligatórne)
 2. trest zákazu pobytu
 3. trest zákazu účasti na verejných podujatiach
- Kontrola dodržiavania **primeraných obmedzení a povinností** v rámci
 1. ochranného dohľadu
 2. podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody
 3. podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody
 4. podmiennečného zastavenia trestného stíhania (prokurátor)
 5. uloženého trestu (ak boli uložené popri treste)

Trest domáceho väzenia

- Predĺženie doby pre jeho ukladanie na 2 roky
- Doplnenie podmienok pre uloženie trestu – závažnosť, osoba a pomery páchatel'a + jeho sľub a ochota sa mu podrobiť
- Obligatórna kontrola technickými prostriedkami
- Možnosť uloženia TDV mladistvému páchatel'ovi (max. 1 rok)
- Kontrolu výkonu PMÚ priamo zo zákona (bez poverenia)
- Upúšťa sa od ingerencie „orgánu, ktorý spravuje technickú kontrolu nad odsúdeným“ ako alternatívy k činnosti probačného a mediačného úradníka
- Zavedenie možnosti premeny zvyšku trestu odňatia slobody na trest domáceho väzenia
- Zmena prepočtu pri nedodržaní podmienok uloženého trestu domáceho väzenia pri premene na trest odňatia slobody, pričom jeden deň nevykonaného trestu domáceho väzenia sa rovná jednému dňu trestu odňatia slobody

Trest zákazu pobytu

Trest zákazu účasti na verejných podujatiach

- Úprava **možnosti** kontroly týchto trestov aj prostredníctvom využitia technických prostriedkov (ESMO)
- Divácke násilie
- Zákaz priblíženia sa (vstupu) k určitému miestu alebo obvodu

Primerané obmedzenia a povinnosti

- Úprava **možnosti** kontroly uložených primeraných obmedzení a povinností technickými prostriedkami
- Obmedzenia:
 1. zákaz účasti na určených verejných podujatiach
 2. zákaz požívania alkoholických nápojov
 3. zákaz vstupu na vyhradené miesta alebo priestory, na ktorých trestný čin spáchal
- Povinnosti:
 1. príkaz nepriblížiť sa k poškodenému na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydlia poškodeného

Ďakujem za pozornost'